

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VIII. Jejunium piarum exercitationum omnium adjuumentum
maximum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

dum faginam nati fumus? Num Deus eò nos condidit, ut exuto homine boves induamus, qui dies noctesque totas ad præsepe plenum vel pingue pratium os fatigemus?

Psal. 4. v. 3. Filii hominum usquequo gravi corde? Cur tantum gulae permittimus, ut in bestias degeneremus? Rectè hic priscorum monitum instillo:

Iambi veteres. Oportet esse ut vivas, non vivere ut elas:
Da corpori quod sufficit, non quod petit.

Sen. epist. 8. in 110. Ad rem sapientissimè monet Seneca: Miser est, qui stomachi sui mensuram nescit. Nec miser solum, sed & insanus est, qui ignorat, quem cibi potisque ingerendi suam faciat. Quidquid editur & bibitur, non ad voluptatis, sed ad rationis libram examinandum. Sciat unusquisque stomachi sui mensuram; discat ab experientia, quantum alimonie in prandium, quantum in cenam sufficiat, nec ultra quidquam appetentia satiatissimè permittat. Et ita deluti ad dimensum edat & bibat. Hac ratione vitam, pecuniam & famam auget. Annæi verbè dissertationem finio: Hanc ergo sanam & salubrem mensuram vitæ tenere memento, ut corpori tantum indulgeas, quantum bonæ valetudini satis est. Durius tractandum est, ne animo malè pareat.

CAPVT VIII.

Ieiunium, piarum exercitationum omnium adiumentum maximum.

APOLOGI veteris erudita narratio hæc est: Ficedula per silvas iter fecerat; hic fortè conspiciata turdum labruscæ infidentem, amaras ac degeneres baccas vellicantem. Visum est hoc ficedulæ insulsum nimis & aridum jentaculum. Mortatur igitur fratrem, & suaviter compellans: Mi turde, inquit, quid in via resqua incolis? quid arbores infensas vellis? desere infelix hoc fruticetum, & unà mecum, si placeat, iter ingredi; in regionem longè opimiorem te ducam, ubi ficus & uvæ, ubi omne genus edulium abundè suppetat. Persuaderi se turdus haud agrè passus, labruscæ valedicens, ducem suum hilariter secutus est. Pervenerunt demum tam ficedula quàm turdus in terram fecundis arboribus felicissimam. Insulas fortunatas dixeris. Et videbatur locus promissâ superare: nec enim quidquam deerat, quod ad gulæ votum desiderari poterat. Cum autem turdus curiosior circumspiceret, & hic quidem aves non ignotas virgibus viscatis miserè pendere, veluti in cruce suffixas, illic multò plures retium infidiis captas, alias alibi è fallaci fune pendulas, quasdam etiam fillo baculo simplexas, aut decipulâ claufas cernebat, mox alas fugæ parans: Vale, inquit, vale, o mea ficedula, vale, vale cum tuis deliciis: ego labruscas vellere, inò esurire malo, quàm in tantis vitæ periculis mensam accumbere delicatissimam. Inveniat qui vult, non ego: tecum epuletur, qui mortem amat. Mihi potior est tenuis victus, sed tutus, quàm dapes plurimæ, exquilitissimæ, quas Mors afflavit; Vale.

Quisquis non pericula solum, sed mala præsentissima, quæ cibi potisque intemperantem ulum comitantur, serò considerat, cum Turdo liberrimè proclamat: Malo decies, malo centies, malo milies incediam & famem pati, quàm selectissimis dapibus me farcire, & valetudinè lædere, vitam præcidere, tempus perdere, opes minuere, incolumè famam corrumpere. Capite superiori diximus: Qui cupit diu vivere, nò cupiat diu dormire. Vita est vigilia; vivere & nò vigilare, pars mortis est. Qui autem vult aliquid somno subducere, debet prius cibo. Hinc nostra conclusio: Ieiunium temporis grande auctarium: nec solum temporis, sed & pecuniæ ac nominis, ut supra demonstratum est. Nunc porò eundem, & conclusio priorè hæc

adjungenda: Abstinentia & ieiunium piorum exercitiorum omnium adiumentum maximum. Quicumque precibus, studiis, meditationibus serò vacare cogitat, ieiunare discat. Sacris exercitiis omnibus ieiunium & abstinentia subsidii adfert plurimum. Quod iam diductus exponendum.

§. I.

Serenum cælum & serenum caput in eo conveniunt; si vapores terræ non ascendant & aërem turbent, cælum serenatur, & lætæm exporrigit frontem. Humana intelligentia in se spectata, ad meditando, ad studendum, ad orandum semper expedita est; quia verò corpus tam inæqualis est valetudinis, hinc modò plumbeum, grave atque oneratum, modò agile, exoneratum, & leve est. Eam ob rem spiritus corporis inquilinus plurimum aut juvatur, aut impeditur bonâ malavè corporis constitutione. Notissimum: Plenus venter non orat, non studet, non laborat, non meditatur libenter. Homo satur & cibus fartus ad gariendum, fabulandum, ridendum, otandum, dormiendū multò est aptior, quàm ad precandum, legendum, commentandum. O bone Deus, quàm non sublimes aut sublimes cogitationes parit corpus esca meròque æstuans! Ab avi prædatoriâ id luculentum. Si falco bene pastus est, ad aucupium ineptus est. Volatu ardeam non allequetur, non transcendet, non configit: gravatus est cibo, non esurit, ideo nec prædam petit. Hoc tale aucupandi genus esurialis dies præcedat necesse est, alioqui nihil agit, & omnis perit venatica voluptas: ita profus homo, si abstinentiam oderit & ieiunium, in sublime sese non attollet, divina & caelestia cogitando non penetrabit, cum Deo & Angelis non sæpè colloquetur; onus corporis eum detrahit, sarcina escaria illum impedit: saturitas dejicit, quem in altum evexisset inedia. Ecclesiâ rectissimè canit: Qui corporali ieiunio vitia comprimis, mentem elevas, virtutes largiris & præmia.

Vates Hebræus Moles facturus audientiam in cælo, & cum ipso Numine collocutus, quadraginta esuriales dies veluti pervigilium præmisit, ita demum ad divinum colloquium admittus est. Elias ad secretum cum Deo sermonem admittendus, dies iterdem quadraginta ieiunio & ingediâ traduxit; perinde si præceptum illi fuisset è cælo: Elia, vide ut quàm maximè sobrius & ieiunus venias sermocinaturus cum Deo. Ita Elia hilaria fuerunt hydryæ, falerum è fonte publico, & panis subcinericius. Et ambulavit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus & quadraginta noctibus, usque ad montem Dei Horeb. Cùmque venisset illuc, mansit in speluncâ. Et ecce sermo Domini ad eum. Sobrios amat famulos Deus; neque solis precibus, nec elemosynis solis, sed & jejuniis vult coli.

Sic Sara jugulatis septem maritis septies vidua, superius cubiculum ingressa, tribus diebus & tribus noctibus non manducavit, neque bibit; sed in oratione persistens cum lacrymis deprecabatur Deum. Et quod petit, impetravit.

Primus, non optimus rex Hebræorum Saul moturus arma in Philistæos, universæ plebi ieiunium indicxit: Maledictus vir, ait, qui comederit panem usque ad vesperum. Et non manducavit universus populus panem: id què tam strictâ religione, ut cùm in saltu publicum mel flueret, seseque oculis transeuntium venderet, nemo ausus sit vel digitum eo tinctum lambere.

Ita David Saulè filioque Ionathâ militiæ cæsis ieiunavit cum omnibus, quos secum duxerat, militibus: Et planxerunt, & steterunt, & ieiunaverunt usque ad vesperam super Saul, & super Ionatham, & super populum Domini. Idem obsequii genus præstiterunt mortuis Galaaditæ, & diebus septem ieiunia perseverarunt.

Ita

Ita cum Bethliam urbem Holofernes dux Assyrius obfidione gravi premeret, expugnationis sua de- finatione certus; clamavit omnis populus ad Dominum in- stantia magna, & humiliaverunt animas suas in jejuniis & orationibus, ipsi & mulieres eorum. Opportunissime sem- per precationi jungitur jejunium. Tanto enim effi- caciùs orationi os panditur, quanto religiosius cibo clauditur.

Hic compendium summè profuturum paucis tra- dere non pigebit. Quisquis à Deo quidpiam impe- trandi certus petere instituit, is orationem non inco- mitatam in cælum mittat, sed comites ei adjungat. Eleemosynam & Abstinentiã. Impetrabit certissimò quod rogaverit, nisi forsan divinus honor abnuat, aut roganti expediat non audiri. Rem oculis subijcio, & ad actiones apto.

§. II.

Cum necessitas nos premit, plenissimis buccis so- spirato Deo vota nuncupamus: sed hæc ejus generis plerumque sunt vota, quæ solum marsupium non nihil vulnerent. Exempli gratiã: Vovemus sta- tuam templo, aut ceream imaginem nostræ statuae æquilibrium, aut frontale vel vestem sacrificam aræ, aut certi numeri sacrificia, aut peregrinationem sa- cram, quam sæpius dixeris recreationem. Atque hæc talia promittimus exoluturos, si voti compotes fia- mus. Ita in votis concipiendis ferè solam concutimus crumenam. Mi Christiane, te ipsum offer Numini, sa- crifica te ipsum hac formulã; voces præibo.

Domine I E S V, ego in angustiis deprehensus tri- bus minimum diebus, etsi non continuis, jejunabo. Sex aut septem diebus psalmos poenitentia scriptos recitabo. In eleemosynam novem Philippicos, aut flo- renos, aut saltem octodecim sesterterios dabo. Hæc vota hominem ipsum immolant, & divinæ voluntati sub- jiciunt. Nimirum Deus sacrificium integrum, seu ho- locaustum, exigit; quod reverã hinc est, cum orationi jungimus eleemosynam & jejunium. Oratio submissa cor Deo subijcit; Eleemosyna facultates & pecuniam; Jejunium corpus. Ita totus homo conditori suo immo- latur, cum animus & corpus, & fortunæ, bonaque illius exteriora in hostiam ponuntur.

Hæc preces sunt aræ, hæc Deum expugnant, quæ animum orando, corpus jejunando, divitias erogando mactant. Ita vovendum, ita postulandum: repul- sam non feret, qui triplicem hanc Rhetoricæ partem calluerit. Quod Chylostomus expendens: Oratio, in- quit, sine jejunio, miles sine gladio. Quid loculos emungis? quid aræ plectis crumenam, si caro petulans & à jeju- niis eximia. In veritas ruit libidines? Bona est oratio, sed cum jejunio & eleemosynã. Tres sunt Rhetoricæ partes, ut dixi. Vis persuadere dictione? nullam negare.

Quotiescumque Deus tam in lege præcã quam no- vã res maximas rogandus erat, orationi semper addi- tum jejunium. Quod è sacris paginis luculentissimum fiet. Cum Israelitæ in Beniamitas pugnarent, consultus est Deus, quis populi ducem ageret? Divinã voce de- lectus est Iudas. Oraculo divino confirmati in hostem animosè iyerunt. Nihilominus post exordium tam au- spicatum, viginti duo millia Israelitarum in prælio sunt cæsi. Sed visum est instaurare prælium majoribus copiis, animis erectioribus. Et ut principium à Deo ducerent, prius ad orationis domum ascenderunt, orarunt & steterunt coram Domigo ulque ad no- ctem. Atque ut nihil inconsulto agerent interroga- runt denuò, num repetenda sint arma in Beniamitas. Respondit oraculum: Ite, ascendite, certate. Hoc jus- su erectissimus Israelis populus in aciem progressus est. Verùm Beniamitæ iterum tantã in illos bæde bacchati sunt, ut decem & octo millia bellicosorum

Tom. II.

militum mactaverint. Tertium igitur ad orationis do- mum conveniunt, neque jam precibus tantum & lac- crymis agunt, sed & jejuniis, Iejunia veruntque die illo us- que ad vesperam. O viri, hoc initio factum oportuit. Bona est oratio, non ingratae sunt lacrymæ, sed jeju- niis conjunctæ. Ad conflictus principium oratis: re- cte. Orationem lacrymis etiã commendastis: opti- mè. Sed jejunium omisitistis: hoc malè. Deum ergo consuluerunt denuò, quid faciendum, num arma po- nenda, num resumenda, & pugnandum? Et respondit Dominus: Ascendite, eras enim tradam eos in manus ve- stras. Ascenderunt, viderunt, vicerunt. Nam ho- stium eo die viginti quinque millia & centum ceci- derunt.

Tanti fuit orationi & lacrymis junxisse jejunium. Videte, obsecro, ò Israelitæ, ò Christiani, quantam vim precibus & fletibus addat Abstinentiã. Holocau- stum vult Deus, & totius hominis oblationem, hoc est, animi, corporis, & facultatum victimam. Miles sine gladio, oratio sine jejunio. Sed dicta confirmo.

§. III.

M Oabitæ & Ammonitæ grandes exercitus con- tra Regem Iosaphat duxerunt. Rex autem, ut Regum chronicon testatur, votum se contulit ad rogan- dum Dominum. & prædicavit jejunium universo Iuda. Vi- ctoriam Rex Iosaphat obtinuit incredibilem, & qui- dem sine sanguine suorum. Hostiles copiarum in semeti- plas versæ mutuis sese vulneribus conciderunt, & om- nis latè regio cadaveribus oppleta est, nec superfuit quisquam, qui necem evaderet. Spolia nec triduo qui- dem auferri poterunt ob præcæ magnitudinem. O- ratio abstinentiæ & jejunio juncta expugnat & vincit. Miles sine gladio, oratio sine jejunio.

Sic Esther regina populi sui proximum interitum animadvertens, precibus eum & jejuniis servavit. Ju- dæi omnes necandi erant. Decretum Regis in omnium ipsorum jugulum jam scriptum, jam promulgatum, jam affixum erat. Gladius & laqueus citabat omnes. Sic Esther Mardocheum cognatum cohortata, ut extremis malis mederetur: Vale, inquit, & congrega om- nes Iudæos, quos in Susan repereris, & orate pro me. Non come- datis, & non bibitis tribus diebus, & tribus noctibus: & ego cum ancillis meis pariter jejunabo. Mox Hebræi omnes re- vixerunt, decretum regium est antiquatum, gladius & laqueus Hebræis imminens adversarios necavit; in- versa sunt omnia. O Iudæi Estheri vestrae gratias agite, quæ vobis veluti concionatrix non preces solum, sed & triduanum jejunium indixit, & destinatissimæ neci eripuit. Nec alios tantum compulsi ad jejunium optima regina, sed & ipsa cum gynæceo suo viriliter jejunavit. His nempe armis, precibus, eleemosynã, & jejunio expugnatur summus Monarcha: cedit Deus trigeminæ huic catapultæ. Verissimum Chylostomi: Miles sine gladio, oratio sine jejunio. Idem in Republicã Christiana est cernere.

Carolus Magnus Imperator, Reginone teste, cum adversus Avars moveret ad flumen Anisum, toti ex- ercitus triduanum jejunium promulgari iussit, & felici- ter pugnavit. Sic Otho Imperator cum Vngaris conflic- turus, teste Witichindo, totis castris jejunium præcepit. Sic & Zeno Imperator, ut Nicephorus me- morat, eligendo Archiepiscopo Constantinopolita- no quadraginta dierum jejunium edixit. Veterem hi- storiam omnem recense, & passim deprehendes semper junctum precibus jejunium, cum aut gravior necessitas urgeret, aut quidpiam magni momenti à Deo petendum. Oratio & abstinentiã geminæ sunt forores ad cæli portam notissimæ, ingrediuntur liberè, nec supplicant custodibus. Ita clarissimè Iuditha vi- dua: Scitote, inquit, quoniam exaudiet Dominus preces vestras.

V 3

vestras, si manentes permaneritis in jejuniis & orationibus, in conspectu Domini. Ieiunium piorum exercitiorum omnium adjuvamentum maximum, præcipue orationis. Oranti & cum elemosynarum largitate jejuniandi panditur cælum, gratulantur Superi, annuit Deus.

§. IV.

Petr. Chrysol. ser. 41. 42. 43. mihi pag. 110. & seqq.

Ieiunium sine misericordie incenso ad divinum conspectum non ascendit.

Oratione, jejunio, misericordia ita fides, cõstat devotio & manet virtus.

Petrus Chrysologus de Abstinẽtiã ac Misericordiã mixturã tam eruditè ac piè, quàm sapientet & ventustè: Abstinẽtia, inquit, est hominis prima medicina, sed ad plenã curam misericordiã requirit exp. n. s. Te-
Ieiunium singulari cultu evellit vitia, eradicat crimina, ad fru-
ctus bonos agrum parat & mentis & corporis. Ieiunium est
sanctitatis hostia, sacrificium castitatis, sed sine Misericordiã
incenso non potest ad divinum conspectum in odorem suavitatis
ascendere. Ieiunium virtutum navis portat. Quæstum vitæ,
lucrum salutis advehat. Ieiunium nobis aperit cælum, jeju-
nium nos intronemur ad Deum; sed nisi tunc asuerit nobis Mi-
sericordia nostrarum patrona causarum, qui de innocentia
constare non possumus, de venia securi non erimus.

Vt autem probè noverimus ab Abstinẽtiã & Mi-
sericordiã orationem separari non posse, summèque
necessarium esse jejunii, precum, & elemosynarum
nexus ac consensum, idem Chrysologus hæc addens:
Tria sunt, inquit, tria, fratres, per quæ stat fides, constat de-
votio, manet virtus: Oratio, Ieiunium, Misericordiã. Quod
oratio pulsata, impetrat Ieiunium, misericordiã accipit. Ora-
tio, misericordiã, Ieiunium, sunt hæc tria unum, dant hæc si-
bi inuicem vitam. Est namque orationis anima, Ieiunium: je-
junii vita misericordiã est. Hæc nemo respiciat: nesciunt se-
parari. Horum qui unum habet, & simul ista non habet, nihil
habet. Ergo qui orat, jejundet, qui jejuna, misereatur: audiat
petentem, qui petens optat audiri: auditum Dei aperit sibi, qui
suum supplicanti non claudit auditum. Ieiunium jejunator
intelligat, esurientem sentiat, qui vult Deum sentire. quod
esurit: misereatur qui misericordiam sperat: pietatem qui que-
rit, faciat: qui prestari sibi vult, præstet. Improbos petitor est,
qui, quod alius negat, sibi postulat. Homo, esto tibi misericordiã
forma: sic quomodo vis, quantum vis, quàm cito vis, miseri-
cordiam tibi fieri. tam cito alii, tantum, taliter, ipse misere-
re. Ergo oratio, misericordiã, Ieiunium, sint unum patrocinium
pro nobis ad Deum, pro nobis hæc advocatio sint una, una hæc
pro nobis oratio sit triformis. Hæc sunt, fratres, hæc sunt, quæ
tenent cæli arcem, quæ secretum Dei iudicis pulsant, quæ as-
se tribunal Christi causas humani generis exequantur, quæ in-
iustorum petunt indulgentiam, reorum veniam promerentur.
Hæc cui in cælestibus assistunt, ipse non subsistit in terris:
hæc cum teneant in cælestibus principatum, in terris rerum
summam moderantur; hæc regunt prospera, hæc adver-
sa propellunt, vitia extinguunt ista, virtutes ista succen-
dunt, hæc reddunt casta corpora, corda pura; hæc pacem mem-
bris, mentibus dant quietem, humanos ista sensus, scholam fa-
ciunt disciplinae: per hæc in templum Dei pectora humana con-
surgunt, hæc hominem præstant Angelum, homini deitatis de-
ferunt hæc honorem. Hinc est, quod si horum suffragio Moses
Deus, & ad triumphos suos militare sibi omnia mandat elemen-
ta: jubet mare discedere, dirari undas, profunda siccari, cæ-
lum pluere, dat frumenta, ventos spargere cogit carnes, noctem
splendore solis illustrat, solem nubis temperat velamento, pe-
trem percussit, ut de recenti vulnere frigida stentibus det suen-
ta, primus dat terris legem cali. scribit vitæ normam, figit
terminos disciplinae. Per hæc Elias nescit mortem, relinquit
terras, cælos intrat, commoratur Angelis, convivit Deo, &
terrenus hospes supernas possidet mansiones. Per ista Ioannes fit
Angelus in carne, cælestis in terra, & auditu, visu, tactu, to-
tam solus capit, tenet, complectitur Trinitatem. Et nos fratres
si volumus Mosi gloria, Elia vitæ, Ioannis virtutibus, omnium
Sanctorum meritis applicari, insistamus orationi, vacemus je-
junio, misericordiã serviamus: qui in bis vixerit, qui per ista
suerit communis, jacula peccati, diaboli tela, mundi ma-
chinas, vitiorum cuneos, mala carnis, voluptatum laqueos,

Arma mortis, Christianus armiger, bellator Dominicus non ti-
mebit. Mala tempora facit nobis contemptus Dei, temporum
cursus non facit. Quod ergo contemptu perdidimus, jejuniis con-
quiramus, animas nostras jejuniis immolemus, quia nihil est,
quod Deo præstantius offerre possimus, probante Prophetã, cum
dicit: Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor con-
tritum & humiliatum Deus non spernit. Homo offer Deo
animam tuam, & offer oblationem jejunii, ut sit pura hostia,
sacrificium sanctum, vivens: victima, quæ & tibi maneat, &
data sit Deo. Hoc qui non dederit Deo, excusatus non erit, quia
se daturus, non potest se non habere. Sed accepta ut sunt ista,
misericordiã subsequatur.

CAPVT IX.

Ieiunium satisfactio pro peccatis, expiationis sacrificium.

PRUDENTIUS poeta Christianus ævo veteri
senarios satis teretes de abstinentium jejuniis scri-
psit. Metri specimen damus:
Adesto castus, Christe, parsimonius,
Ieiuniorum dum litamus victimam:
Nil hoc profectò purius mysterio,
Quo fibra cordis expiatur lividi,
Imperat a quo domantur viscera,
Hinc subjugatur luxus & turpis gula,
Vini atque soti degener scordia,
Libido sordens, inverecundus lepos,
Variæque pestes languidorum sensuum
Parcam subacta disciplinam sentient.
Frenentur ergo corporum cupidines.
Dictorum rationem addens: Sicut aquã præfocatur
ignis, inquit, & sicut ad solem nix liquefcit, sic noxas
delet Ieiunium, si blanda semper misceatur largitas. Bona est
oratio cum jejuniis, & elemosynã. Ille profectò lymphas
apporat extinguendo delictorum incendio, qui ani-
mum oratione, corpus jejunio, crumenam elemosy-
nã purgat. Quantum piis exercitiis omnibus ad jejuni-
um accedat adiumentum, superiori dissertatione diximus.
Meminit hic oportet, nos etiamnum in parte primã
verfari, & causas, cur jejunandum sit, exponere. Prio-
ribus allatis hanc quoque jungamus, Ieiunium satisfactio
pro peccatis: quod paulò uberius explicandum.

§. I.

Tarsensis Paulus suos ad tolerandum animans: Si
sustinebimus, inquit, & conregnabimus. Hic forsitan
Festus aliquis proconfal vociferetur: Quid dicit, Paulus
insanis; multæ te litteræ ad insanã convertunt. Num Chri-
sti cruciatibus addendi sunt nostri? Num opus redem-
ptionis nostræ non multò quàm plenissimum fuit?
Nãm Christus non satis tormentorum pertulit? Quid
dicis, Paulus? insanis. Non insanio, optime Feste, sed verita-
tis & sobrietatis verba loquor. Si sustinebimus & conregnabi-
mus. Et luculentius seipsum explicans Paulus: Adimpleo,
inquit, ea, quæ desunt passionum Christi in carne meã. Chri-
stus Servatoris munus multò quàm perfectissimè obi-
vit; mors Christi, gazophylacium infiniti pretii & in-
exhaustum est. Nihilominus vult Servator amantis-
simus, ut ad gazophylacium istud mendicemus, &
quod inde nobis liberalissimè donatur, in usum no-
strum trahamus. Perinde si quis amicorum suorum
non infimo trecentos donet philippeos, eã tamen le-
ge, ut eos ipsemet domum referat. Sed gravor, ait ami-
cus, da servum, qui portet. Cur nolim hoc, inquit iste,
certæ mihi causæ sunt. Si argenteum hoc donum tuis
ferre manibus detrectes, erit qui ferat promptissimus.
Ita Christus tot dolorum parentissimus donat, si tra-
men compatimur, ut & conglorificemur, si adimplemus ea,
siani patiendo Christi passionis ac crucifixi similes ac participi
Rom. cap. 8. v. 17.